

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра української мови та культури

УКРАЇНСЬКА МОВА
(за професійним спрямуванням)

Методичні рекомендації до самостійної роботи

студентів денної форми навчання
всіх спеціальностей

КИЇВ-2016

Укладачі: Бурлакова І. В., Келічава Я. Б., Сібрук А. В., Снігирьова Л. М.

Рецензент: Круть І. Ю.

Затверджено на засіданні методично-редакційної ради Національного авіаційного університету (протокол №___ від _____ 2016 р.).

Українська мова (за професійним спрямуванням): методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів денної форми навчання всіх спеціальностей / уклад.: І. В. Бурлакова, Я. Б. Келічава, А. В. Сібрук, Л. М. Снігирьова.– К. : НАУ, 2016. – 97 с.

У методичних рекомендаціях з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» сформульовано завдання до самостійної роботи студентів. Кожна з тем містить план, методичні рекомендації до опрацювання теоретичних питань, запитання для самоконтролю та практичні завдання.

Для студентів денної форми навчання усіх галузей знань і напрямів підготовки.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ І ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	
1. МОДУЛЬ № 1. КУЛЬТУРА ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ ТА ЕТИКА ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	7
1.1. Державна мова – мова професійного спілкування.....	7
1.2. Основи культури української мови.....	10
1.3. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.....	14
1.4. Мова професійного спілкування як функціональний різновид літературної мови.....	18
1.5. Лексична нормативність фахового мовлення.....	23
1.6. Морфологічна нормативність фахового мовлення.....	26
1.7. Синтаксична нормативність фахового мовлення.....	31
1.8. Спілкування як інструмент професійної діяльності.....	36
2. МОДУЛЬ № 2. ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ.....	41
2.1. Культура усного фахового спілкування.....	41
2.2. Форми колективного обговорення професійних проблем.....	45
2.3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.....	47
2.4. Документування діяльності по кадрах.....	51
2.5. Документи з кадрово-контрактних питань.....	54
2.6. Довідково-інформаційні документи.....	58
2.7. Етикет службового листування.....	61
2.8. Публічний виступ як важливий засіб комунікації.....	64
2.9. Мистецтво презентації як різновид публічного мовлення.....	67
3. МОДУЛЬ №3. НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	70
3.1. Українська термінологія у професійному спілкуванні.....	70
3.2. Термінологічні словники у професійній діяльності.....	73
3.3. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Форми опрацювання наукового тексту.....	75
3.4. Оформлення результатів досліджень у вигляді наукових робіт.....	77
3.5. Наукова стаття та наукова доповідь як апробація наукового дослідження.....	81
3.6. Рецензування і захист наукових робіт.....	84
3.7. Проблеми перекладу наукових текстів.....	87
3.8. Основні принципи стилістичного редагування фахових текстів.....	90
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	93

ПЕРЕДМОВА

Мова є засобом саморозвитку й самовираження особистості. Знання мови допомагає досконало оволодіти обраною професією. Відповідний рівень культури усного і писемного мовлення є необхідною, обов'язковою ознакою й показником високого інтелекту освіченої людини, громадянина нашої держави.

Одним із основних організаційних форм вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спілкуванням)» та засобом засвоєння навчального матеріалу є самостійна робота. Її зміст визначений робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, словниками тощо. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння знань студентом у процесі самостійної роботи, виносить на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

Метою методичних вказівок є:

1) оволодіти нормами сучасної української мови: орфоепічними, орфографічними, граматичними, лексичними, стилістичними і правилами мовного етикету;

2) збагатити запас загальнонавчальної і професійної лексики;

3) систематизувати знання з української мови та професійного спілкування;

4) перевірити отримані знання на практиці;

5) виробити дослідницькі вміння та навички;

6) розвинути творчі здібності та активізувати розумову діяльність студентів;

7) формувати у студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань.

Згідно з робочою навчальною програмою дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів денної форми навчання усіх галузей знань та спеціальностей, затвердженої 27.12.2013, дисципліна вивчається на 2-3 курсах упродовж 3, 4, 5 семестрів, на її вивчення передбачено 108 годин, з яких: 39 – самостійна робота студентів, 17 – лекції, 52 – практичні заняття. Матеріал поділено на три навчальні модулі:

1) «Культура фахового мовлення та етика ділового спілкування» (17 год - практичні заняття, 10 год – самостійна робота);

2) «Професійна комунікація» (17 год – практичні заняття, 10 – самостійна робота);

3) «Наукова комунікація як складова фахової діяльності» (36 годин)» (17 год – практичні заняття, 10 – самостійна робота).

Методичні рекомендації максимально спрямовані на самостійну, індивідуальну роботу студентів, зокрема на опрацювання ними усіх тем відповідно до тематичного плану робочої навчальної програми, виконання спеціальних вправ з дисципліни.

Запропоновано 25 тем, до яких подано мету, завдання, перелік ключових понять та термінів, план, методичні рекомендації для самостійного вивчення матеріалу, практичні завдання для самостійного контролю засвоєних знань, питання для самоперевірки набутих знань та рекомендовану літературу.

Пропоновані методичні вказівки є доповненням до курсу практичних занять, оскільки дозволяють перевести знання у площину вмінь, активізує студентів у навчальному процесі, вчить їх працювати самостійно.

Під час самостійної підготовки до аудиторних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, проаналізувати матеріал навчальних джерел.

Опрацьовувати додаткову літературу варто тільки після засвоєння матеріалу відповідного лекційного чи практичного заняття. Це дасть змогу студентові шляхом зіставлень і порівнянь ознайомитися з іншими підходами до розв'язання тих чи інших наукових проблем.

Контроль за виконанням самостійної роботи здійснюється викладачами згідно з вимогами і критеріями, описаними у навчально-методичному комплексі дисципліни.

Враховано технічний профіль Національного авіаційного університету.

РУКОПИС МОЖНА ПРИДБАТИ на кафедрі української мови та культури Навчально-наукового Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (ауд 8.901). тел. 406-77-14